

INITIATIEFADVIES

**betreffende de werking van het Brussels Instituut voor
Statistiek en Analyse (BISA)**

17 oktober 2013

Initiatiefadvies behandeld door	Raad van Bestuur
Initiatiefadvies behandeld op	7 oktober 2013
Advies uitgebracht door de plenaire zitting van	17 oktober 2013

Inleiding

Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) vormt het aanspreekpunt voor statistieken en analyses over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het produceert niet alleen eigen statistische informatie over het Gewest maar centraliseert ook de reeds bestaande informatie van andere openbare instellingen. Bovendien wenst de Brusselse Regering in de toekomst aan het BISA eveneens een evaluatieopdracht toe te kennen van het gevoerde sociaaleconomische beleid.

Voor het realiseren van zijn opdrachten beschikt het BISA over een eigen personeelsbestand. Daarnaast werkt het ook samen met andere gewestelijke en federale instellingen.

Het BISA werd opgericht als een dienst van de Regering op grond van artikel 87, § 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het betreft dus geen openbare instelling met een eigen organiek kader maar een onderdeel van de Gewestadministratie dat valt onder de bevoegdheid van het Secretariaat-Generaal van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel.

Enige tijd geleden werd de Raad door de Brusselse Regering geraadpleegd over het voorontwerp van ordonnantie betreffende de gewestelijke statistiek. Dit voorontwerp van ordonnantie had een vierledig doel: 1° het BISA onderwerpen aan de regels van het statistisch geheim en de andere beginselen voor de productie van openbare statistieken; 2° het BISA machtigen om persoonlijke gegevens te verzamelen en verplichte enquêtes uit te voeren; 3° het creëren van een orgaan voor advies en wetenschappelijke ondersteuning van het BISA (Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek) en een orgaan voor de coördinatie van de productie van statistieken op gewestniveau (Gewestelijk Technisch Comité voor Statistiek en Analyse); 4° het BISA toegang verschaffen tot de gegevens van andere diensten en instellingen die rechtstreeks of onrechtstreeks onder het Gewest vallen.

Samen met het voorontwerp van ordonnantie kon de Raad eveneens kennisnemen van het voorontwerp van besluit betreffende de coördinatie van de gewestelijke statistiek en de werking van het BISA dat hem ten informatieve titel werd overgemaakt. De Raad verstreekte zijn advies over het voorontwerp van ordonnantie op 16 februari 2012.

Tot op heden is het voornoemd regelgevend kader betreffende de gewestelijke statistiek nog niet aangenomen, noch lijkt het er op dat de bespreking van de ontwerpordonnantie in het Brussels Parlement zou zijn aangevangen.

Advies

De Raad waardeert het initiatief van de Regering om het Gewest te voorzien van een kwaliteitsvol statistisch instrument. Dit advies vormt geen kritiek, maar formuleert enkele randvoorwaarden die tot doel hebben de kwaliteitsvolle werkzaamheden van het BISA te handhaven.

Voor de analyse en de evaluatie van het sociaaleconomisch gewestbeleid, acht **de Raad** het van het grootste belang te kunnen beschikken over juiste en actuele statistische gegevens. De kwaliteit van deze informatie vormt immers de grondslag van de besprekingen over nieuw te ontwikkelen sociaaleconomische regelgeving, alsook de bijsturing van reeds bestaande wetgeving.

Het is primordiaal voor alle actoren bij het wetgevingsproces, waaronder ook de sociale partners, dat de sociaaleconomische behoeften van het Gewest op een onpartijdige wijze in kaart worden gebracht en dat de juistheid van reeds bestaande gegevens op kritische wijze kan worden nagegaan.

In deze zin herinnert **de Raad** aan het basisprincipe van « *onpartijdigheid, objectiviteit en professionele onafhankelijkheid* », zoals vastgelegd in artikel 1bis, 4° van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek. Dit principe stelt dat de statistieken moeten worden geproduceerd en verspreid met inachtneming van de wetenschappelijke onafhankelijkheid en op een objectieve, professionele en transparante wijze met een gelijke behandeling van alle gebruikers. Daarnaast moet het produceren en verspreiden van deze statistieken gebeuren door een orgaan dat professioneel onafhankelijk is ten aanzien van andere regelgevende, administratieve of beleidsdepartementen en lichamen, en van de particuliere sector. **De Raad** hamert er op dat dit beginsel steeds wordt vooropgesteld bij de werkzaamheden van het BISA die volledig vrij moeten zijn van enige inmenging van buitenaf. Daarenboven is **de Raad** van oordeel dat de realisatie van het beginsel door het BISA steeds transparant moet worden aangetoond in de gehanteerde onderzoeksmethodologie.

Ook het voorontwerp van ordonnantie betreffende de gewestelijke statistiek draagt de objectiviteit van de door het BISA gebruikte methoden hoog in het vaandel, door in zijn artikel 12 te bepalen dat « *De methoden die door het Instituut worden gebruikt om zijn werkzaamheden te verrichten stemmen overeen met de goede wetenschappelijke praktijken ter zake en worden meegedeeld aan de Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek middels het jaarverslag van het Instituut* ».

Het voorontwerp van ordonnantie voorziet in zijn artikel 15 in de oprichting van een Brusselse Raad voor evaluatie, toekomstonderzoek en statistiek dat adviezen zou verstrekken aan de Brusselse Regering over het meerjarenprogramma van de werkzaamheden van het BISA en over het jaarlijks activiteitenverslag van het BISA. Daarenboven zou deze Raad ook op eigen initiatief elke aanbeveling kunnen formuleren inzake statistiek, analyse, strategisch advies of toekomstonderzoek. De opdracht van deze Raad ten aanzien van het BISA wordt beschreven als zijnde een adviserende rol en het verlenen van wetenschappelijke bijstand. **De Raad** is van oordeel dat dit orgaan door zijn samenstelling en expertise, bestaande uit personen uit de wetenschappelijke en academische wereld en uit deskundigen inzake statistieken, en op basis van zijn algemene ondersteunende opdracht ten aanzien van het BISA een belangrijke rol kan vervullen in het toezicht op de naleving van het objectiviteitsbeginsel. Het orgaan moet erop toezien dat het BISA zijn werkzaamheden steunt op de goede wetenschappelijke praktijken en moet desgevallend de onderzoeksmethoden van het BISA kunnen bijsturen.

In dezelfde zin pleit **de Raad** voor de invoering van een deontologische code op het statistisch onderzoek.

Om de kwaliteit te garanderen van de statische gegevens die geproduceerd worden door de gewestelijke openbare instellingen, acht **de Raad** het interessant om, zoals in het Vlaams Gewest¹, de opportuniteit van de invoering van een erkenningsstelsel van authentieke gegevensbronnen te

¹ Decreet van het Vlaams Parlement van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensbeheer, B.S. 29 oktober 2008; Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensbeheer, B.S. 14 juli 2009.

onderzoeken. Dit stelsel stelt zich de ontsluiting van authentieke gegevensbronnen tot doel. Een gegevensbron kan pas als authentiek worden beschouwd als hij bepaalde garanties levert op het vlak van de kwaliteit van de gegevens, de bruikbaarheid, de operationaliteit en de veiligheid van de gegevensbron. Daarenboven moet de gegevensbron vooraf als authentiek worden erkend door de Regering en dit na advies van een orgaan dat zich uitspreekt over de mate waarin de gegevensbron aan de vermelde garanties moet voldoen. De Regering stelt ook per authentieke gegevensbron een instantie aan die instaat voor het goede beheer van de bron. Deze beheersinstantie moet er onder meer voor zorgen dat de metagegevens van de authentieke gegevensbronnen worden openbaar gemaakt. Als blijkt dat een authentieke gegevensbron niet meer of onvoldoende aan de gestelde voorwaarden voldoet, kan de erkenning door de Regering worden ingetrokken of aan bijkomende voorwaarden worden onderworpen. **De Raad** vraagt om de piste van de erkenning van authentieke gegevensbronnen te onderzoeken voor het Brussels Gewest. Het biedt een controle op de kwaliteit van de statistieken en verhoogt de transparantie van de gehanteerde methodologie. Daarbij wijst hij ook op het verband met de toekomstige werkzaamheden van de gewestelijke dienstenintegrator. Beide dossiers dienen op elkaar te worden afgestemd.

De Raad is bijkomend van mening dat het BISA het gebruik van goede wetenschappelijke praktijken bij het produceren van openbare statistieken ook moet uitdragen naar andere gewestelijke openbare instellingen. In die zin kan het BISA een voortrekkersrol worden toegekend in het onderrichten van de andere gewestorganen. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan de realisatie door het BISA van een publicatie met actuele richtlijnen over de totstandbrenging van kwalitatieve openbare statistieken.

*
* *
*